

Ordføreren (H. Holm): Blandt de Punkter, der var størst Tvivl om ved anden Behandling af denne Sag, var de Børneskoler, der skulle knyttes til Seminarierne; Udvalget har derfor mellem anden og tredje Behandling taget dette Spørgsmaal under nærmere Overvejelse, og ærede Medlemmer ville som Bilag til Endringsforslagene have set en Skrivelse, vi have modtaget fra Ministeriet i den Anledning. Af denne Skrivelse fremgaar det, at det ikke vil være ganske let at faa oprettet saadanne Børneskoler, selv ved de bestaaende Statsseminarier. Den Skole, man for Tiden har i Jonstrup, en lille Skole paa 30 Elever, inddelt i to Klasser, vil aabenbart aldeles ikke kunne flaa til under den ny Ordning, hvor der er Tale om Skoler, der skulle være delte helst i 4 Klasser, og det vil aabenbart være vanskeligt at tilvejebringe en saadan ved Jonstrup Seminarium. Den Ordning, man har ved Ranum, hvor man benytter den almindelige Kommuneskole med en Lærer og to Klasser, hvoraf den ene Klasse om Sommeren kun har en Dags Undervisning om Ugen, vil aabenbart heller ikke passe til de Fordringer, som Lovforslaget stiller. Det er overhovedet tvivlsomt, om man paa saadanne mere affidesliggende Steder kan tilvejebringe de Skoler, der kræves, og adskillige af Udvalgets Medlemmer have derfor frygtet, at man af Hensyn til disse Skoler skulde være nødt til at flytte Seminarierne ind til de større Byer. Det vil ellers blive noget dyrt at staffe disse Skoler til Beje ved de bestaaende Statsseminarier, og ikke blot det, det vil ogsaa mange Steder kunne volde Vanskelighed paa anden Maade. Paa saadanne Steder, hvor man skal benytte Kommuneskolerne, vil der kunne komme Rivninger mellem de forskellige Myndigheder; thi Planen for Undervisningen i disse Skoler maa jo lægges af Seminarieforstanderen, og Seminarieforstanderen maa have en væsentlig Indflydelse paa Lærernes Skaldelse og en vis Indflydelse paa hele Undervisningen i Kommuneskolen. Det kan maasse gaa uden Vanskelighed paa Steder, hvor Seminarieforstanderen ogsaa er Sognepræst, skønt ogsaa der vil der kunne komme Rivninger. Men naar man kommer til den Ordning, at Seminarieforstanderen ikke tillige er Sognepræst, vil der meget let kunne opstaa Vanskeligheder og Stridigheder mellem de lokale Myndigheder paa Stolens Omraade og Seminarierne — navnlig naar der raader forskellige Mandsretninger paa Seminariet og i den Kreds, hvor Skolen findes. Men vil det saaledes blive kostbart og vanskeligt ved de bestaaende

Statsseminarier at staffe disse Øvelseslokaler, saa vil det aabenbart blive langt vanskeligere at faa dem tilvejebragt ved de private Seminarier, og Udvalget har derfor ment bestemt at maatte fastholde Forslaget om, at Privatseminariet faa et saadant Tilskud, at de blive i Stand til at tilvejebringe de fornødne Børneskoler. Vi vedtog ved anden Behandling, at der skulde gives hvert Privatseminarium et Tilskud af 1,200 Kr. til dette Formaal. Men vi erkende, at det ikke er rigtigt at sætte en saadan bestemt Sum for hvert Seminarium, idet det naturligvis kan være forskel. Der er nogle Steder, hvor man vil trænge til mere, der er andre Steder, hvor man vil trænge til mindre, og vi have derfor ændret vort Forslag fra anden Behandling saaledes, at der i § 10 skulde staa: "Til Hjælp ved Elevernes Oplærelse i praktisk Skolegerning yder Statskassen aarlig de anerkendte Privatseminarier et Tilskud, svarende til 1,200 Kr. for hvert af disse Seminarier." Ved 2den Behandling var der imidlertid ikke blot adskillige Medlemmer, der nærede Tvivl over for disse Børneskoler for Kostbarhedens og Vanskelighedens Skyld, mange Medlemmer nærede overhovedet Tvivl over for disse Skoler og frygtede for, at de skulde bidrage til at forkludre de Børn, som gik deri, og jeg tilstaar, at jeg hører selv til dem, der har store Betæneligheder i den Henseende. Jeg tror ikke, der er ret mange — om der er et eneste — af Tingets Medlemmer, der selv med Glæde vilde sende sine Børn til en saadan Skole, hvor de maatte i en enkelt Time skulle eksamineres og behandles af en 6—7 unge, umodne Mennesker. Det kan være betænkeligt i alle de forskellige Fag, men der er et enkelt Fag, hvor det er ganske særlig betænkeligt, og det er Religionsundervisningen. Ved Fag som Regning, Geografi, dansk Grammatik, Naturhistorie og andre saadanne Ting, er Ulykken ikke stor, men ved Religionsundervisningen og især ved den Del af Religionsundervisningen, som man kan betegne som den dogmatiske, Lærebogsundervisningen, vil det særlig blive uheldigt og efter min Mening ligefrem uhyggeligt, naar Seminaristerne skulle øve sig i at eksaminere og tale med Børnene. Ved Bibelhistorieundervisningen kan det maasse gaa an; det vil kunne gaa der som med al Historieundervisning, der kan ske nogen Skade, men ikke nogen overdreven stor. Men ved Lærebogsundervisningen kan der absolut gøres megen Skade. Jeg skal ikke komme ind paa det Spørgsmaal, om man overhovedet skal have Lærebogsundervisning, derom ere Meningerne